

Xuân Về Trong Tiếng Sáo Reo

Bùi Thị Như Lan

1.

Tiếng sáo gọi bạn của người trai nhẹ nhàng cất lên giữa trời đêm đang trôi về sáng mừng hai Tết. Lờn sáo khoan nhặt mệnh mang, lúc nhẹ nhàng, thánh thót tâm tình êm ái, khi réo rất thắm thì như tiếng nước suối thủ thi, rồi bất chợt ngân nga, bay bổng vút lên giữa non ngàn vời vợi... Tiếng sáo nội tâm sâu sắc muốn nói lên nhiều điều lắm, rằng anh như cánh chim rừng bay mãi miết tìm nơi đất ấm, bản vui. Anh bay qua non cao, rừng thẳm, suối ngàn, thác lớn...bay đến nhà em tràn ắp hương thơm. Anh người trai mang dáng hình đá núi, muốn trao trái tim nồng nàn cho người bạn gái mình thầm thương. Anh mong cùng em đi chung con đường giữa vòng xoay đất trời, anh muốn là ngọn lửa sưởi ấm em những ngày đông giá rét, là nguồn nước trong lành em uống khi khát, là gió thổi mát em những ngày hè nóng bỏng, là hoa trái, cỏ cây...

Em giật mình tỉnh giấc giữa mùi thơm nhẹ nhàng hoa xuân và hương thanh tao của nhang trầm cháy đỏ trên ban thờ, lan tỏa trong gian nhà sàn năm gian có những cây cột gỗ tròn, hút dầm mồ hôi người, bóng lên theo năm tháng. Dường như vương vấn đâu đây vẫn còn tiếng sáo êm đêm. Em véo vào tay mình. Úi! Đau. Vậy thì em tỉnh giấc thật rồi. Đêm mừng một Tết lạ lùng, kỳ ảo đến với em chập chờn qua giấc chiêm bao giàu hình ảnh, cùng tiếng sáo tự tình của anh. Em xoay người, ngược nhìn vách gỗ buồng bưng, quả còn của hội tung còn xuân năm trước tươi tắn hiện hữu. Quả còn thắm đượm hơi tay hai ta. Anh là người trai tốt hay xấu? Anh có biết lần đầu em được cha mẹ cho đi chơi hội không? Bây giờ, một năm qua đi, mùa xuân mới về, em mơ hồ mơ bong bóng câu hỏi lần bán trong đầu. Trái còn ngày hội xinh xắn, lung linh nắng xuân của người trai thắng cuộc, có phải do trời xui, đất khiến mà đậu ngạo nghề lên vai em?

Vâng, anh ạ. Em vô tình nhận bắt trái còn tung qua vòng tròn trên đỉnh cây mai vàng óng ả, cao chót vót, nổi âm với dương, trời với đất. Tình người với tình người.... Trên đỉnh cột còn, một bên hình tròn dán giấy đỏ tượng trưng mặt trời rực nắng. Ngược lại bên kia là vòng tròn màu vàng, tượng trưng mặt trăng tỏa sáng bạc thanh tao mỗi khi đêm về... Khi trái còn chọn em làm nữ chủ nhân của người trai thắng cuộc, em còn đang bối rối thì anh đã rút cây sáo mang bên mình, thả giai điệu thanh âm lời si say đắm. Bên tai em, tiếng sáo luyến láy trầm bổng dịu êm, ngọt say...

Giờ đây, quả còn ngời ngời sắc xuân mang hơi anh tỏa sự ấm áp đến lạ. Vô tình hai đứa mình theo lệ bản thói. Thời khắc sau giây phút thắng hoa của người thắng hội, lúc đó em vừa sợ, vừa tò mò bởi là người con gái duy nhất trong lễ hội nhận tình cảm từ người trai lạ lùng anh. Anh đâu có biết, thời khắc ấy là lúc em vừa bước sang tuổi hai mươi mốt. Em hút vào giai điệu sáo ca trong vắt, mê mải của anh cho đến lúc, già bản Khang công bố, anh là người thắng hội, và em là chủ nhân của trái còn. Quả còn của hai ta được già Khang trích mũi kéo nhỏ. Tụ hạt vừng trong ruột trái còn tuôn ra, mỗi người dự hội được chia đôi hạt vừng về làm giống. Hạt giống đó tượng trưng cho ấm no, sum vầy, an yên, đoàn kết... Ai trong lễ hội cũng được một đôi hạt vừng, vậy mà đến hai chúng ta, chỉ còn duy nhất một đôi. Già Khang cười ấm áp, mắt ánh niềm vui, già bảo:

- Một cặp trời sinh, hai đứa về chung một nhà tốt phúc.

Người em nóng ran ran, em không chia hạt vừng cho anh. Em nắm chặt trong lòng bàn tay đôi hạt vừng cùng trái còn chạy về nhà. Lờn sáo réo rất da diết không ngưng. Lễ hội vui xuân chuyển sang trò đu quay, đánh yến...

* * *

2.

Đêm đêm. Trong hương xuân thơm ngát, tiếng sáo bay lượn khắp thính không, vang vọng, day dứt. Tiếng sáo lúc lên bổng, khi xuống trầm như mê hoặc, bao bọc, bủa vây, trùm ngập, vẫn vút quanh nhà em. Thanh âm thôi thúc, mời gọi, giục giã như có ngàn con chim vỗ cánh, khi dồn dập tựa vó ngựa chạy trên nền đá, khi thánh thót như sương rơi, lúc lại âm âm lan dài nỗi buồn... Nghe tiếng sáo ấy, em biết người trai lạ đứng ngồi đâu đó ngoài trời sương, thổ lộ tâm tình. Nếu không có ánh mắt nghiêm nghị của mẹ, có lẽ tiếng sáo dẫn dụ, lôi em ra ngoài ngõ. Anh à, từ sâu thẳm tâm hồn em, có điều gì đó khó tả ngự trị. Xao huyền. Bâng khuâng. Da diết. Tình cảm lạ lùng muốn bốc lửa trong em...

Ngày Tết trôi qua tựa như vài nhịp thở chạy ngược dốc. Đêm trước ngày em xuống trường đại học. Trời ào ạt gió. Tiếng sáo từng hồi, từng chập ngân dài hú gọi. Bên bếp lửa ấm áp, mẹ nhẩn nha hỏi:

- Con gái à, mày biết thằng trai thối hội tung còn là ai không?

Khẽ lắc đầu, em bảo:

- Sao con biết được mẹ ơi! - Sau phút ngưng lời, em ôm ngang lưng mẹ: - Có việc gì a mẹ? Nhắc người ta làm gì? Con không để mắt.
- Đà, tao đề ra đứa con mà không hiểu a? Thằng trai đang thối sáo ngoài kia đấy. Nghe tiếng kéo chân, trở mình không ngủ của mày, mẹ biết. Nhưng...không được đâu con à. Cha mày rõ nó lắm đấy.

Mé nhìn sang chiếc bàn đầy sách, cha đang chấm bài cho học sinh, nhẹ nhàng mẹ gọi:

- Bố cái Thảo à, thằng trai thối sáo ngoài kia sao nó không biết mệt a?

Vốn là thầy giáo điềm tĩnh, cha ậm ừ:

- Thì khác gì tôi hỏi trẻ, suốt đêm quần quanh bên bờ rào nhà ngoại, mới rước được mình. Thằng trai này tốt nét, giáo viên dạy giỏi đấy. Nó không dám hỏi cha số điện thoại của mày Thảo à. Nhưng... con gái, cha mẹ chỉ có mình con, không muốn mày khổ, học xong tính sau, bỏ ngoài tai tiếng sáo ấy đi!

Nói vậy rồi cha thở dài. Tiếng thở sâu hút như tiếng cây đổ lao từ núi xuống. Em bỗng thấy ngực ngộp thở như đá đè. Giọng em nhẹ bằng:

- Có chuyện gì mà cha không nói? Con đâu còn ít tuổi? Một năm nữa ra trường làm cô giáo rồi...

Cha lặng chuyện:

- Mày muốn biết để sau, cha bận.

Mắt em chột àng ạng nước, ngậm ngùi em bảo:

- Cha, con muốn biết, nếu không xin cha nói với người ta, ngừng thổi sáo.
- Ô, con này, sao cha phải nói với nó? Mấy ngày nay lên lớp cho tụi nhỏ, mặt nó héo rũ, tao đâu là người vô tâm. Mai mày xuống trường rồi, nó khắc nguôi ngoai...

Cha nói thế rồi im lặng. Mé không tham gia vào câu chuyện. Không khí trong nhà mới đầu xuân mà ngộp thở, bí ngạt... Như có ma lực lôi em chạy sầm sập xuống cầu thang, ào ra trước ngõ. Mắt em chặn lại bởi người trai đứng dưới gốc cây đào cổ thụ đang trở hoa, say sưa thổi sáo tự tình. Chân em dúi lại, ngực rung lên từng hồi, từng chập, cố tìm tiếng nấc. Cha đến sau em từ bao giờ, bàn tay cha ấm áp cầm bàn tay giá lạnh của em, giọng cha trầm buồn:

- Thảo à. Vào nhà đi, cha cho mày biết chuyện. Con khắc suy nghĩ, tìm lối cho cuộc đời...

Ánh lửa bập bùng soi rõ khuôn mặt héo úa của mẹ, khắc khổ của cha. Gian nhà lửa ấm thế mà sao em thấy lạnh. Tiếng sáo của anh vẫn diu dặt. Giọng cha trầm xuống, khó nhọc.

...Tháng Chín cách đây hai mươi sáu năm. Nắng thu trải thảm vàng. Ta là giáo viên cầm bản, cùng thầy giáo Bình lên điểm trường Pù Diến chuẩn bị đón học sinh đến lớp. Lúc ấy ta chưa lấy mẹ con. Hai vợ chồng thầy Bình, người thành phố Thái Nguyên, xung phong lên vùng cao dạy học. Vợ chồng thầy Bình vừa sinh thằng con trai bốn tháng tuổi. Điểm trường Pù Diến nằm chênh vênh giữa sườn núi Phja Mạ. Từ trung tâm xã, muốn lên Pù Diến chỉ đi bộ hoặc cưỡi ngựa, ngang qua rừng già có những cây gỗ to bằng mấy người ôm không xuể. Thật lạ, hai anh em ta vừa leo qua đèo Khau Sliêng, chợt nghe trong gió thổi, vang tiếng trẻ con khóc "oe..oe...oe..." gọi mẹ, như xé rách thình không. Nơi đây không nhà dân vậy sao có trẻ con khóc? Cảm giác lạnh lạnh chạy dọc sống lưng. Tiếng khóc khò khè yếu ớt, non bầy. Kia! Trên cành cây lim già, cách đường vài sải chân, một chiếc thạ nhỏ đựng đũa, tiếng khóc lịm dần...ngắt quãng.

Không nấn ná, chần chừ. Thầy Bình ôm thằng bé, nói quỳnh quáng:

- Mang về nhà anh thôi. Cho bé bú cùng con anh!

Hai anh em bế thằng bé chạy ào xuống núi, trong tiếng âm u bí hiểm rợn người của gió thổi. Thật may, thằng bé không sao, nó đói quá nên hơi sữa là bú no căng rồi ngủ. Vợ chồng thầy Bình đặt tên nó là An, nuôi cùng con trai thầy là bé Bình. Thầy Bình muốn cuộc đời hai con trai sẽ bình an... Không hiểu vì sao thầy cúng mo Dúng trong bản biết đứa bé trai bị dị tật. Mo Dúng phao tin:

- Thằng bé có đuôi, tay sáu ngón là con quái mang điều. Người bản phải đuổi nó, để nó ở bản sẽ gặp đại hạn.

Dân bản lo sợ, hoang mang, xa lánh. Thầy giáo Bình đi qua cổng bị ném muối gạo như đuổi tà... nhiều gia đình không cho con em đến lớp vì sợ "con quái" nhà thầy giáo. Thế này thì không được. Tụi trẻ thất học mất

thời. Thầy Binh sau một tháng suy nghĩ, người gầy rộc. Thầy xin chuyển công tác. Gia đình thầy về dưới Thái Nguyên, mang theo đứa bé trai con nuôi.

Mấy chục năm trôi qua, chuyện về thằng bé bỏ trong rừng chìm vào quên lãng. Giờ nó là thằng trai cao lớn, khỏe mạnh, giỏi giang đang thổi sáo ngoài kia... Bố nó, thầy giáo Binh hy vọng thằng bé tìm thấy gốc gác, tổ tiên. Thế nên, tốt nghiệp đại học, nó nghe lời bố, lên trên nơi nó bị bỏ trong rừng dạy học...

Cha nghèn nghẹn ngưng lời. Xúc cảm nén chặt trong ngực giờ bung ra. Nhói đau. Mé sụt sùi gạt nước mắt... Cha bảo, không muốn ngăn cản hạnh phúc con, nhưng không biết nó sinh vào ngày giờ nào. Nó có dị tật liệu có phải do gien di truyền không? Cha mẹ chỉ có mình mà thôi, Thảo à. Tiếng cha chìm trong tiếng sáo khắc khoải tan vào sương gió... Đêm hoang dã. Bí hiểm. Tiếng gió hú dài, ngân vọng như tạc khắc. Cha mẹ ngồi bổi gối suốt đêm bên bếp lửa... Em thao thức và chợt nhận ra đêm dài dằng dặc. Lần đầu em mong trời nhanh sáng để xuống trường. Ngoài kia giai điệu sáo anh réo rất, bồi hồi không ngưng.

* * *

Sáng mừng Hai tết sương dung dăng trôi từ núi xuống bản. Mé dậy sớm nấu xôi nếp cẩm, chờ cha trực đêm ở trường về thắp hương. Em chạy ra ngoài sân phơi đón nắng xuân. Kia! Trong ban mai tinh khiết, từ giữa màn sương trắng lung linh ảo huyền, trên đường đá, cha em nhẹ bước bên người trai mặc bộ xanh sắc chàm, dưới trời hoa đào rực hồng rạng rỡ. Người trai vừa đi, vừa say sưa thổi cây sáo trúc vàng óng ả. Tiếng sáo tự sự, tâm tình, luyến láy điệu đặt thanh âm, vời vợi ngân nga giai điệu rộn vui, chảy miên man bông bèo theo nhịp trôi sương núi, theo những cánh gió đầu xuân. Trên vai người trai, quả còn tua rua bảy sắc cầu vồng, rung rinh theo nhịp chân bồi hồi, náo nức...

Bùi Thị Như Lan